

(หนังสือพิมพ์ส่องใต้)

บรรพชาเป็นสามเณร สิ้นสุดสมาชิกภาพสมาชิกสภา อบต. หรือไม่ ?

นายนิรัญ อินทร พนักงานคดีปกครองชำนาญการ
กลุ่มเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการและวารสาร
สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง

การบวช ... นับว่าเป็นธรรมเนียมประเพณีของชาวไทยที่นับถือพระพุทธศาสนาที่สังคมไทยยึดถือปฏิบัติกันสืบมาแต่โบราณ อันเนื่องมาจากความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา ซึ่งถือเป็นการขัดเกลาจิตใจหรืออบรมบ่มนิสัยให้เป็นคนดีมีศีลธรรม และทดแทนคุณบิดามารดาให้ได้เกาะชายผ้าเหลืองเพื่อให้ได้อานิสงส์จากการบวชของบุตรชาย หรือการบวชหน้าไฟให้แก่ผู้วายชนม์ รวมทั้งเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนาด้วย

คดีปกครองที่จะนำมาเล่าสู่กันฟังฉบับนี้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับคุณสมบัติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยนายสุเทพเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้บวชเป็นสามเณร (บวชหน้าไฟ) เพื่อทดแทนบุญคุณและอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้วายชนม์ซึ่งได้เลี้ยงดูมาตั้งแต่เด็ก โดยได้บวชเป็นเวลาเพียงสามชั่วโมงแล้วก็ลาสิกขาบทและบวชในวันอาทิตย์ซึ่งเป็นวันหยุดราชการ

ต่อมา นายอำเภอ ได้มีคำสั่งให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของนายสุเทพสิ้นสุดลง

ปัญหาว่า การบวชดังกล่าวจะถือเป็นการขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๔ (๒) และมาตรา ๔๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ อันจะทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การบรรพชาเป็นสามเณรในขณะที่เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา ๓๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ และต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา ๔๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และการบรรพชา (บวช) ทำให้นายสุเทพเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา ๔๗ ทวิ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ เป็นผลให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของนายสุเทพสิ้นสุดลงตามมาตรา ๔๗ ทรี วรรคหนึ่ง (๗) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

ดังนั้น คำสั่งของนายอำเภอที่ให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของนายสุเทพสิ้นสุดลง จึงชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๔๔๔/๒๕๖๒)

คดีนี้ถือเป็นบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวกับการวินิจฉัยคุณสมบัติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น รวมทั้งยังเป็นประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไปว่า การบวชเป็นพระภิกษุสามเณรในขณะดำรงตำแหน่งไม่ว่าจะเป็นการบวชโดยมีเจตนาที่จะปล่อยวางวิถีชีวิตของฆราวาสหรือบวชหน้าไฟเพียงช่วงเวลาสั้น ๆ ย่อมถือเป็นลักษณะต้องห้ามที่ทำให้เป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และทำให้สมาชิกภาพต้องสิ้นสุดลง แต่ถ้าวินิจฉัยว่าเป็นการบวชตามโครงการเพื่อเป็นพระราชกุศลในโอกาสต่าง ๆ ที่ผู้บังคับบัญชาได้อนุมัติถูกต้องตามระเบียบ ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยไว้ตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๒๐๒/๒๕๕๘ ว่าไม่เป็นเหตุให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลง ... ซึ่งผมจะนำข้อพิพาทคดีมาเล่าให้ฟังในฉบับต่อไป ... นะครับ ... !!! (ปรึกษาคดีปกครอง ได้ที่สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕)

(หมายเหตุ : ปัจจุบันนี้ได้มีการตราพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งได้กำหนดเกี่ยวกับลักษณะการเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือสมัครรับเลือกตั้งกรณีของพระภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวช ไว้เช่นเดิม)

